

II. JÁNOS PÁL KATOLIKUS KOLLÉGIUM ÉS SZAKKOLLÉGIUM
2018/2019. tanév II. félév
nappali tagozat

Tantárgy neve: Film és Biblia BBN-FLM-402.13 (SEK-01 kurzus)				
Kredit: 3	Félévek száma: 1	Heti óraszám: 1	Óratípus: Előadás Szeminárium Gyakorlat	Értékelés: Kollokvium Gyakorlati jegy X X
<p>A szakkollégiumi kurzusok célja, hogy a különböző szakokon tanulmányokat folytató szakkollégisták rendelkezzenek egy közös gondolkozási alappal, amely megalapozza keresztény értékrendjüket és felkészíti őket a közéletre, illetve segíti őket, hogy jobban kommunikáljanak egymással és másokkal. A kötelező kurzusok megalapozzák a Szakkollégium által kínált keresztény társadalmi alternatívát. A kurzusok meghirdetésekor arra törekszünk, hogy az interdiszciplináris témák kerüljenek kiírásra, mivel a szakkollégisták különböző karokon és szakokon folytatnak tanulmányokat.</p> <p><u>A kurzus leírása:</u></p> <p>A filmművészet és a Biblia kapcsolatát vizsgáló előadássorozat alapvetően három szempontot érvényesít:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. a bibliai témák jelenléte az egyetemes filmtörténetben a kezdetektől napjainkig, 2. a téma stílus- és műfajvonalzalmi, 3. a vallási-spirituális jelentésen túlmutató ideológiák szerepe a tematika filmjeiben. <p>A filmtörténeti, stílus- és műfaj történeti, valamint ideológiai szempontrendszer lehetőséget nyújt arra, hogy a bibliai témákat feldolgozó reprezentatív filmek áttekintése mellett az egyes filmgyártások és korszakok jellegzetes formai megoldásait is szemügyre vegyük, illetve e megfontolások mentén a Biblia tematikus ábrázolása mellett bemutassuk a biblikus témák reprezentációinak – akár a Bibliától független – formai lehetőségeit.</p> <p><u>Elsajátítandó kompetenciák:</u></p> <p>tudás: tájékozódás az egyetemes filmtörténetben képeség: az egyetemes kulturális jelenségek és azok filmtörténeti beágyazottságának értelmezése attitűd: történetileg és társadalmilag meghatározott kulturális jelenségek megértése és elfogadása autonómia és felelősség: olyan történetileg és politikailag koherens egyéni álláspontot kialakítása, amely segíti önmaga és környezete fejlődését.</p> <p><u>Módszer:</u> Power Point Prezentációval és filmrészletekkel illusztrált előadás.</p> <p><u>Témák, kötelező és ajánlott filmek:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bevezetés 2. (Ős)film és elbeszélés: Passiótörténetek (Lucien Nonguet és Ferdinand Zecca: Jézus Krisztus élete és szenvedése, 1903) https://www.youtube.com/watch?v=OjXZkLoweYA ; David Wark Griffith: <i>Tűrelmetlenség</i>, 1916) https://www.youtube.com/watch?v=SyqDQnoXa70 3. A klasszikus némafilm spirituális stílusa (Carl Theodor Dreyer: <i>A Sátán naplójából</i>, 1921; https://www.youtube.com/watch?v=aOHrfTqJhIY Szent Johanna, 1928) https://www.youtube.com/watch?v=Vll3hml89bw 4. A klasszikus Hollywood „Biblia pauperum”-ja és annak változatai (Cecil B. DeMille: Királyok királya, 1927 https://www.youtube.com/watch?v=qb3cDfk_DP8 ; Nicholas Ray: <i>Királyok királya</i>, 1961; George Stevens: <i>A világ legszebb története – A Biblia</i>, 1965; Franco Zeffirelli: <i>A Názáreti Jézus</i>, 1977) https://www.youtube.com/watch?v=3DL6tf_irzA 5. A bibliai történetek közvetett megjelenítése (Mervin LeRoy: <i>Quo vadis?</i>, 1951; William Wyler: Ben Hur, 1959) 				

6. Avantgárd lázadók (Luis Buñuel: *Aranykor*, 1930 <https://www.youtube.com/watch?v=RDbav8hcl5U> ; *Nazarín*, 1959; *A Tejút*, 1969)
7. Modernista bibliai témájú olvasatok (Pier Paolo Pasolini: *A túró*, 1963 <https://www.youtube.com/watch?v=pMNZLBBuZFY> ; *Máté evangéliuma*, 1964 <https://www.youtube.com/watch?v=0talok2D0fA> ; *Teoréma*, 1968)
8. Modernista profán témájú olvasatok (Robert Bresson: *Egy falusi plébános naplója*, 1950 <https://www.youtube.com/watch?v=CDCZq84axK0> ; *Jean d'Arc pere*, 1962; *Vétlen Baltazár*, 1966)
9. A kelet-európai példa (Andrzej Wajda: *Pilátus és a többiek*, 1972 https://www.youtube.com/watch?v=ijC8zAM0_wM ; Krsysztof Kieslowski: *Tízparancsolat: Rövidfilm a gyilkolásról*, 1988) <https://www.youtube.com/watch?v=myZyRTHbfZ4>
10. Biblia és műfajiság (Norman Jewison: *Jézus Krisztus szupersztár*, 1973) <http://videa.hu/videok/film-animacio/jezus-krisztus-szupersztar-1973-film-teljes-llCeB7FRm7pO6X2o>
11. Szatirikus olvasatok (Terry Jones: *Brian élete*, 1979 https://www.youtube.com/watch?v=j3J4_7Jm27g ; Pasquale Festa Campanile: *A Iator*, 1980) <https://www.youtube.com/watch?v=VUi1bYt55IQ>
12. Új Hollywood felforgató (?) szelleme (Martin Scorsese: *Krisztus utolsó megkísértése*, 1988 <http://videa.hu/videok/film-animacio/krisztus-utolso-megkisertese-teljes-film-amerikai-filmdrama-szinkronos-OhVREgNLA0iwvmBv> ; Mel Gibson: *A Passió*, 2004 <http://videa.hu/videok/nagyvilag/passio-cimu-film-remelem-fent-FRYazVRDOOSuZSH5> ; Darren Aronofsky: *Noé*, 2014 <http://videa.hu/videok/film-animacio/noe-2014-avi-film-mp4-ROrZqXuJGrFfETEB>)

Kurzus teljesítésének követelményei:

Az előadások anyaga, a **kötelező** filmek ismerete (a filmlistában kövér betűkkel jelezve), szakirodalmi olvasottság.

A számonkérés: házidolgozat egy szabadon választott, az előadáson nem feldolgozott (a filmlistában nem szereplő) bibliai témájú film elemzése, terjedelem: 8-12.000 karakter, leadási határidő: utolsó óra.

Szakirodalom:

Gábor György: „És ti kinek tartotok engem?”. Filmkultúra, 90/3. 3–9.

Howes, Graham: A szakralitás művészete. Bencés Kiadó, Pannonhalma, 2011, 129–161.

Mártonffy Marcell: Jézus-kép, Jézus-film. Zeffirelli evangéliumának margójára. Filmkultúra, 90/3. 10–16.

Otto, Rudolf: A szent. Az isteni eszméjében rejlő irracionális és viszonya a racionálishoz. Osiris, Budapest, 1997.

Schrader, Paul: A transzcendentális stílus a filmben. Ozu, Bresson, Dreyer. Francia Új Hullám Kiadó, Budapest, 2011.

Simmel, Georg: A vallás. In Uő: Válogatott társadalomelméleti tanulmányok. Gondolat, Budapest, 1973, 508–533..

Oktató: Dr. habil. Gelencsér Gábor egyetemi docens (ELTE BTK)

Kurzus időpontja, helye: SEK Könyvtár Konferenciaterem. 17-21 óra
Tömbösített óra: 2019. február 27., március 20.; április 10.